

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja:

za celo leto 4 kronc.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in s e r a t e se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsak o k r a t.

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 29. februarja 1908.

Štev. 9.

Današnja številka obsega 6 strani.

Spored

zadružnega tečaja, ki se vrši v času od 16. do 19. marca v prostorih rokodelskega doma v Celovcu.

Praktični del.

Popolno knjigovodstvo posojilnice, poslovanje posojilnice, pouk glede občevanja zadrug z oblastmi in „Zadružno zvezo“, predpisi glede davkov, pristojbin in kolekov.

Teoretični del.

16. marca. Predpoldne ob 9. uri: Otvoritev tečaja, nato predavanje: O zgodovini in organizaciji zadružništva.

Popoldne: Predavanje: O narodno-gospodarskem, нравno vzgojevalnem in socialnem pomenu posojilnic.

17. marca. Predpoldne: O nakupovalnih in prodajalnih zadrugah.

Popoldne: Dolžnosti članov načelstva in nadzorstva. Seja načelstva. Občni zbor.

18. marca. Predpoldne: O mlekarstvu in mlekarnah.

Popoldne: O zadrugah za zboljšanje in umno obdelovanje ter uporabo planin (pašniške zadrug).

19. marca. Predpolne. Razne vrste zadrug (živinorejske, perotninarske in jajčarske, zadrug za vnovčevanje gozdnih jagod, volne zadrug itd.).

Popoldne: Bodoče zadružno delo na Koroškem.

Pouk traja vsak dan od 8. do 12. ure predpoldne in od 2. do 6. ure popoldne.

Tečaj bo vodil potovalni učitelj „Zadružne zveze“ v Ljubljani Vladimir Pušenjak, sodeloval bo revizor „Zadružne zveze“ v Ljubljani, Vekoslav Pelc.

Zaupniki, agitirajte za obilno udeležbo! Krščansko-socialna društva in posojilnice, pošljite moše in mladeniče! Prijavite udeležence prej ko mogoče!

Ustanovitev krščanskega „Bauernbunda“.

V Celovcu se je za Nemce ustanovil v nedeljo dne 23. februarja krščanski „Bauernbund“. Shod se je vršil v Masslgarten.

Predsednik katol. polit. društva gospod H. Angerer poroča, da mu je došlo mnogo pisem, v katerih se je izražala želja, naj se tudi na Koroškem napravi krščanska kmetijska zveza. Namen teh zvez je, pospeševati kmetijske interese na katoliški podlagi. Zato pa je treba vzbuditi mož, v prvi vrsti kmetov samih, ker oni najbolj umejo svoje težnje. Najprej je treba pridobiti zaupnih mož, ki bodo ljudi nabirali in časnike razširjali. V kmetijsko zvezo spadajo vsi kmetje, vsi njihovi hlapci, in vsi prijatelji kmetijskega stanu. V kmetijskih občinah treba je tudi skrbeti za rokodelce, kmet naj podpira obrtnika, in obrtnik kmeta. Tako društvo bo združeno s krščanskimi mestnimi strankami branilo tudi interese šole in krščanske vere, skupno se bodo borili za kmetijski stan, uspešno bodo tudi branili delavske interese, narodni prepir bo nehal in vsi bodo delali v prid ljudstva. Potem je govoril g. državni poslanec Stöckler iz Nižje Avstrijske. Marsikdo si misli, ali je treba, da se kmetje združujejo? Ali to ni le politična agitacija, ki bo prej ali pozneje obtičala v pesku?

V politiki noben stan ni tako razcepljen, kakor kmetijski stan, in vendar spadajo kmetje tako

skupaj, kakor kolesca ene ure. A kmet je izročal svoje skrbi drugim. Preteklost kaže, da se je tukaj godila velika napaka, ker stvari ni vzel v svoje roke kmet sam.

Ta stvar je postala tem važnejša, ker imamo zdaj splošno volilno pravico. To je politika, politika pa dela gospodarstvo. Zadnje državnozbornske volitve so dokazale, da se le tam napreduje, kjer je ljudstvo organizirano. Planinske dežele so zadnjič volile vse krščanski — Koroška je nekoliko zaostala. Slabe pa so razmere na Češkem in Moravskem. Kako je mogoče, da kmetijski volilci volijo socialnega demokrata ali žida? Radikalni heil-kričarji volili so socialne demokrate. Nemci in Čehi so se pripravili, socialni demokrati in židje so se pa veselili.

Zato je treba, da se organiziramo. Kako pa hočete voliti, če ne poznate kandidata, če ne veste, kaj hoče sosed? Potem je volilni rezultat le — slučaj.

Socialna demokracija je organizirana. Ko vstopi soci na volišče, ga od daleč že poznaš na samozavestnem obnašanju. Za njim pride kmet: ta šele vpraša, koga bo volil. Socialni demokrat ve, kaj ima storiti, kmetje pa pridejo kakor ovčice, in kdor jih ulovi, jih ima. Zato je treba, da se kmetje organiziramo. Pri nas je v tem oziru še precej dobro, a kaj zamoremo mi na Avstrijskem sami, če druge dežele pošiljajo nasprotnike v parlament? Treba je sicer delati tudi za narod, a ni treba drugih žaliti in jim delati krivico. Kaj pomaga ljudstvu, če se jih narodno razdraži? Na Češkem nimajo več nemških duhovnikov in zdaj se hudujejo, da imajo Čehi na nemških župnijah. Kdo je temu kriv? Narodni kričarji, ki so ljudem jemali vero, zdaj tam nimajo svojih duhovnikov, ljudstvo nima voditeljev in socialna demokracija se veseli. Heil-kričanje ne pomaga nič. Luegerjeva stranka ni „heil“ kričala, Lueger je celo rekel: Pustite mi moje Čehi pri miru!

Moravsko že dolga leta vodi „fortšrit“. A oni imajo še danes javno občinsko volitev. Kakšna pa je taka volitev? Tako dela napredek.

Tudi pri nas so nekaj vladali liberalci. Ti so naše najdenčke (otroke) pošiljali na Češko; mi pa smo zavode ustanovili, kjer se deca vzgojuje od naših ljudi za našo deželo; to je kulturno delo in ne heil-kričanje.

Socialna demokracija se bori zoper srednje stanove, zlasti zoper kmeta. Zato smo njihovi nasprotniki. Stvar je neizmerno pomembna. Socialni demokratje so stavili (Renner) svoje predloge, to bi ne delo nič; a imamo vlado, ki se boji socialne demokracije kakor ognja. Ko so Dunajčani hoteli Luegerja počastiti k 60. rojstnemu dnevu z bakljado, se je prepovedalo, socialnih demokratov pa nikdo ni oviral pri njihovih demonstracijah.

Mi imamo v Avstriji dvojno pravico in ni dobro, da mirno gledamo tjavendan. Vlada nas bo prodala, če ne moremo reči: Za nami je 100.000 in več kmetov. Vlada se ne upa za nas kaj storiti iz strahu pred socialno demokracijo. Če smo tako daleč prišli, hočemo tudi mi nastopiti, vlada se mora tudi nas bati. Parlament ima važno nalogo, nas se ne sme prezirati. Treba je kmeta in obrtnika zavarovati za starost, a tega ne bomo dosegli, če bo socialna demokracija imela preveč vpliva, potem bomo le za delavce plačevali, sami pa ne bomo dosegli ničesar.

V proračunskem odseku smo videli, kako nam nasprotujejo socialni demokratje! Govorilo se je o Rennerjevem predlogu, ki terja uvoz živine in tujega žita. Rekli smo, da hoče kmet pravične plače za svoje delo. Socialni demokrat Vinarsky pa je dejal: Kaj, plače hočete? Vi niste plačani delavci! In Resel je rekel: „Mi ne potrebujemo kmeta, kruha bomo zmirom dosti imeli.“ Delavci kriče: „Proč oderuhe z živili.“ Zemlja, na kateri delamo, nam je sveta, zato

ostane kmet doma, imenujejo vas zato „Eigentumsfanatiker“. Ali bo kdo še delal na polju, če polje ni njegovo? Kmet pa se bori z naravo, in obdeluje svoje polje. Moderni človek pa le pravi: „Kjer se mi dobro godi, dom je mi!“ Kmet pa pravi: „Tam je moj dom, kjer me spominja mojih pradedov, in četudi se mi ne godi dobro.“

Žal doživljamo, da ljudje odhajajo z doma; marsikatera kmetijska hiša je videti na zunaj kakor grad, a znotraj je beračija. Kmet odhaja, ker imamo za seboj 40 let, ko se je na vse drugo mislilo, le na kmeta ne. Poslov nimamo več; zanj je le še treba, da se narodi ščuvajo drug proti drugemu! Kmet sam ne more vsega storiti.

Socialni demokrati nam bodo odgnali zadnje hlapce. V Št. Valentinu sem imel shod in povedal sem delavcem, kako je nespametno, če socialna demokracija nasprotuje kmetu. Posli prihajajo v mesta in delajo delavcem konkurenco. Socialistični švindler-organizaciji nasproti moramo organizirati kmeta, posle in obrtnike. Druge dežele nam izpričujejo, da je taka organizacija mogoča. Mi smo si ustvarili pred dvema letoma kmetijsko zvezo, ki je imela pred letom 37.000 udov. Udnino smo zvišali od 1 na 2 kroni. Če nimamo doneskov, ne moremo ničesar storiti; če organizacija naj kaj stori, mora se dobiti denarja, in mi smo prišli od 37.000 na 48.000 resnih udov, ki vsak plačuje po 2 K. Pri nas so ljudje videli lepe uspehe. Včasih je dobro, če nasprotnik postane predrzen. Rekli so vsenemci: „Krščanske socialce hočemo izkaditi,“ „hočemo 9 let šolo“, „30 otrok v enem razredu“. 27. oktobra 1902 je poslala dežela 21 kmetov v deželni zbor. Povsod so začeli klicati: Na dan, kmetijska zveza! In državnozbornske volitve vršile so se pri nas popolnoma mirno; vsak je nabiral volilce, in od 19 mandatov dobili so naši poslanci osem desetink glasov. Nikdo ne trpi več pravne krivice, kakor kmet. Pristojbine mu merijo kar tjavendan. L. 1907 je naša zveza rešila 6000 takih vprašanj — brezplačno; zveza dela po svojem odvetniku rekurze. V vseh drugih vprašanjih se ud lahko brezplačno da poučiti od zveze. Pravno vodstvo pridobiva mnogo udov. Največji nasprotniki prihajajo, ker potrebujejo pomoči. Ustanovili smo tudi mnogo zadrug: imamo 21 skladišč, 700 posojilnic, 400 mlekarn. Zavarovalnice je prevzela dežela. Pri nas bi še zaostajalo zavarovanje za konje. Govornik pravi, da je ustanovil tako zavarovalnico. Pri deželnem zavodu plačujejo 2 do 3 K za 100 K zavarovane vrednosti. Kmetijsko društvo pa ima 1600 zavarovanih konj, in premija znaša le K 1.60. To dela organizacija. Deželni zavod vodijo uradniki, pri nas pa delajo kmeti. Kmetijska organizacija bi imela v tem mnogo dela, treba je le zmožnih delavnih ljudi.

Mi smo ustanovili tudi svinjerejska društva; kmetijska zveza si je pri tem pridobila sijajnih zaslug. Ustanovili bomo tudi posojilnico kmetijske zveze. Mi ne bomo krmili naših mest, mi hočemo koristiti kmetom. Kmetijske zveze so bodočnost kmetijskega stanu. Slediti moramo zgledu nasprotnikov. Naj bo vsakateri posestnik ponosen na svojo organizacijo.“

Govorili so še drugi gospodje in končno se je sklenilo, ustanoviti „krščanski Bauernbund“. Nam se zdi že ime „Bauernbund“ — nesrečno! V dom, ki je na slabem glasu, ne bi šli stanovati, in ime „Bauernbund“ so nosila društva, ki so ravno kmetom bila doslej v nesrečo, društva, ki so izprijala kmetijske sinove in kmete same; društva, ki so širila med Slovenci najgršo nemškutarijo. Zato mi Slovenci z „Bauernbundom“ nimamo nič opraviti, pač pa bomo sami ustvarili zvezo kmetov v velikem gospodarskem društvu. Sklenjeno je, da se tako društvo ustanovi, in izvršilo se bo vse prav v kratkem. V obče pa podpisemo vse, kar se je govorilo. Sila nas žene v društva: zato naj bi ne bil v deželi noben slo-

venski posestnik, ki ni ud krščanskih narodnih gospodarskih društev.

Občni zbor delavskega društva.

V nedeljo ob 4. uri popoldne se je vršil sijajen občni zbor delavskega društva in sicer v rokodelskem domu. — Pred natlačeno dvorano (kakih 150 ljudi) je otvoril predsednik Tavčar zborovanje ter pozdravil vse navzoče. Tajnik Vajncerl prebere zapisnik zadnjega shoda. — Gospodu Jugu ni bilo vse jasno. — Želi zapisnik zadnjega občnega zbora! — Njegovi želji se je ravnokar hotelo ustreči. — Nadalje poroča tajnik o delovanju društva v zadnjem letu. Povzemimo nekatere točke. Vršilo se je pet shodov, en velik skupni delavski shod v Rožu, dve gledališki predstavi. K društvu je pristopilo 35 članov. Društvenih prostorov je vse vkup petnajst. Društvenikov stanuje 22 v delavskem domu. Vsak večer se shajajo društveniki. — Glavno pravilo društva je: poštenost, izobrazba, dostojna zabava. V društvu se nahaja glasovir, harmonij, nekaj iger in lepa knjižnica.

Knjižničar Komac poroča, da se je prebralo v tem letu 280 knjig, in nabavilo nad 50 novih knjig; najbolj se je bralo v decembru in januarju.

Gg. Bramor in Borštner poročata o telovadnem odseku. Iz vseh poročil je kar kipelo prepričanje, da društvo živi in da hoče živeti. Knjižnica in telovadba se boste čim bolj gojili. — Imena Bramor-Komac sta porok zato. Gosp. blagajnik Ravnik poroča, da iznaša denarni promet to leto 5560 K; v primeri z lanskim letom se je to leto podvojil.

Dohodkov je bilo: 2356 kron. Viri za dohodke so: pristopnina, udnina, stanarina, igre in posojilo.

Stroškov je bilo: 3204 kron. Glavne točke stroškov so: najemnina, oprava, igre, knjige, premog in drva.

G. konzulent opomni: Pri stroških je nad 170 točk, pri dohodkih nad 120, vseh posameznih ni možno naštetih. Razen že od g. Ravnika navedenih točk so še izdatki za igre, za postrežbo, za perilo, za poprave. Vendar pa g. Jugu zopet nekaj ni jasno. On je pisal stroške ter jih naštel samo 2410 K. Kam je šel ostali denar? — Njemu ni jasno! Hoče vedeti, in mora vedeti. — Ravno g. Jugu se ta dan ni hotelo zjasniti, ko je bilo vsem tako jasno!

Konzulent društva ga podučil, njega posebej, da je ravnokar povedal, da se je ta denar potrosil za perilo, za postrežbo, za igre.

G. Jug pravi: „Jaz sem sicer v odboru, vem za vse in da se prav dela.“ Čudno, da se mu samo na občnem zboru ni hotelo zjasniti. Gosp. Tavčar kara g. Juga, da dolži odbor. G. Jug: Prosim, protestiram proti besedi Tavčarja in konstatiram, da nisem nobenega dolžil. G. Tavčar zagovarja odbor in konzulenta. A g. Jug zopet protestira ter zopet konstatira, da g. Tavčar neopravičeno proti njemu protestira. Ljudstvo pa kiha in se smeje ter s tem tudi „konstatira“, da „protestira“, ker vsega skupaj ne „kapira“.

Gosp. konzulent poudarja, da se narastlega dolga (800 K) prav nič ni zbiti; samo to leto se je oprave nakupilo, ki je vredna nad 1000 K. Potem govori o predmetu: Društvo, vir življenja in izvaja sledeče misli: Delavec se giblje celi dan, pa vendar to ni celo njegovo življenje. Razum ima, ki hrepeni po celi resnici, in voljo, ki hoče objeti celo srečo. Sam zase nima niti časa niti sredstev: Društvo pa izobrazil njegov razum, ter mu nudi mirno in prijetno življenje. To pa društvo tem lažje doseže, ker družni poštena srca, bistrave glave, krepke fante! Glejte na našo fotografijo! Merimo se lahko z vsakim društvom. Na svetu pa ni lepšega kot to, da stanujejo skupaj bratje enega srca in enih misli. Seveda je treba nekaj žrtvovati, treba je za druge delati. A vredno je to storiti, ker človek ni samo zase na svetu, ampak tudi za druge.

Po govoru g. konzulenta so se vršile volitve. Odbor je napisal predlagane kandidate na tablo. A tabla! To je bilo za g. Juga nekaj čisto novega. To mu ni bilo jasno! Delili so se listki. G. Jug pa dokazuje, da je odbor veliko neumnost ukrenil, da predlaga v odbor (mesto njega!) g. Legata. 1. G. Legat je častni član in je torej že odbornik. 2. G. Legat bo hudo, hudo užaljen, ako se ga poniža za odbornika. Na prvo točko mu konzulent pojasni, da častni član še ni ob enem tudi odbornik. G. Jug se sklicuje na postave; konzulent mu to trditev v veliko zabavo občinstva ovirže, češ, da v celi Avstriji take postave ni; volilno pravico imajo častni člani, odborniki pa s tem še niso. Kar je bilo g. Jugu nejasno, se mu je radevolje pojasnilo.

Izvoljeni so bili v odbor gg. Legat, Tavčar, Žagar, Bramor, Borštner, Komac in dr. Ehrlich.

Kot namestnika sta bila izvoljena g. Vajncerl in Kleinovšek. Tu g. Jug vnovič „protestira“. Namestniki se morajo kot namestniki označiti. Samo v tej točki jo je pogodil.

Pevske točke, tamburanje, igra po občnem zboru je naravnost izborna uspela. Zasluge naših vrlih mladeničev, gg. Tavčarja, Ravnika, Vajncerla, Komaca, Borštnerja, Bramorja in drugih, ker ne moremo vseh imen naštevati, so neprecenljive. Dolžnost naša je, da se v posebni vrsti zahvalimo gđc. Rantovi. Gospodična vedno rade volje pomaga pri naših prireditvah. Igralka je rojena in se strinja z vsemi našimi cilji. Kaj naj še rečemo: Kdor Štrmenclja ni videl, kdor ni slišal treh tičkov, kako so peli zemljico, kdor ni občudoval v nedeljo prirojene nadarjenosti vseh naših fantov za igre, ta naj obudi kes ter stori trden sklep, da pride prihodnjič.

Se to se „konstatira“, da je g. Jug vedno „protestiral“, ker se „angažira“ za „principe“ iz „formalnih“ razlogov! Šment je, kdor to „kapira“. Čudimo se samo, da se g. Jug ne „šenira“. Mi pa pravimo, da se „ira“. Zvedel bo pa vse iz „Mira“.

Vabilo

na

shod

katol.-polit. in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem,

ki se bo vršil

v nedeljo dne 8. marca, ob 3. uri popoldne v Guštanju pri g. Kleinlercherju p. d. Tirolcu.

Poroča g. državni poslanec Grafenauer. Pridite v ogromnem številu!

Odbor.

Koroške novice.

Družba sv. Mohorja prosi častite gospode poverjenike, osobito po Koroškem, da ji izvolijo vsaj do 5. sušca zanesljivo vposlati vpisovalne pole, koje potrebuje tiskarna, da more redno nadaljevati svoje delo, ker se je s stavljenjem imenika že pričelo. Torej kdor hoče imeti tiskane svoje ude na svojem mestu spredaj, naj se gorenjemu pozivu takoj odzove, ker drugače bi se morali zakasnjenci zadovoljiti s tem, da se jih uvrsti zadaj v dodatku.

Celovec. Iz katoliške cerkve je izstopil Šimen Ruš, „Platzmeister“ v Celovcu, rojen v Škocijanu v Podjurski dolini, in je pristopil k „lutriš“ veri.

Medgorje. (Pogreb.) Dne 22. t. m. ob 10. uri je bil v Podgradu pokopan p. d. Vogrov oče, vdovec in užitek v Goričah, Anton Lučovnik, ki je še le dan prej nevarno zbolel, v starosti 70 let. Rajni se je sem preselil iz Šmarjete v Rožu pred 26 leti. Naj počiva v miru!

Pokrče-Grabštanj. (Srednjeveške razmere.) Na državni cesti Maribor-Celovec imamo čez Krko še zaseben most in zasebno muto. In to pred glavnim mestom dežele! Povsod so odpravili mute na državnih cestah; in če so bile do tedaj v zasebnih rokah, so jih odkupili. In ravno tu pri nas, ko morajo plačevati drago mitnino (22 v) večinoma le kmetje, so jo pustili. Morda zaradi tega, ker je v rokah bogatega, modrokrvnega barona. Državne ceste z vsemi mostovi se zidajo in ohranjujejo z državnim denarjem, ki pride iz žepov davkoplačevalcev. Kako pa pridejo kmetje iz občin: Pokrče, Grabštanj, Galicija, Apače, Rikarjavas, Tinje, Važenberk, Trnjavas in Zrelec od tega, da morajo plačevati zraven državnih davkov in deželnih doklad še posebej bogatemu baronu občuten davek za majhen mostiček čez malo rekico, čez katero pelje državna cesta. Če bi sprejemala mastno mitnino država ali dežela, bi nič ne rekli, a tako pa gre v itak polne zasebne žepe. Naši poslanci naj takoj skrbijo za odkup te mute. Ta srednjeveška tlaka naj izgine! Nekaj da dežela, nekaj pa država. Na Kranjskem so zadnje leto razlastili na ta način dva mosta z muto.

Grabštanj. (Na naslov južne železnice.) Pri nas ne pridemo iz blata. Od kolodvora mimo Blatnika do blatnega Grabštanja moraš klatiti po blatni mozgi. Pa kje in kako Grabštanjarji rajši hodijo, danes ne bomo raziskovali. Pritožiti se hočemo čez škandalozno dovodno cesto od okrajne ceste do kolodvora. Če prideš v četrtkih s popoldanskim vlakom iz mesta, si, če si peš, v resni nevarnosti. Srečni posest-

niki konj se dajo peljati. Dirjajo poljanci pa radi. Postranskega pešpota pa ni. Tako se mešajo potem konji, vozovi in ubogi popotniki v — blatu. Če se izogneš vstran, moraš stati črevelj globoko v vodi, in oškropljen boš z blatom. Če pa hočeš na kolodvoru počakati, da se vsi odpeljejo — moraš čakati celih 20 minut. — Vsakdo si naredi v svojo hišo pošten pot; če hoče železnica naše denarje, mora nam narediti tudi pošten pot do blagajne. Nisem še videl k tako dobro obiskovanemu kolodvoru takega ozkega pota. Kje pa je ostal tisti paragraf zaradi 9 m široke ceste? Kje pa je pot za peš-popotnike? Tudi tu bi rabili našega vrlega Grafenauerja, žal pa je v našem okraju izvoljen soci Lukas.

Št. Jurij na Vinogradih. Velikovski g. Hornbogner se v „Bauernzeitungi“ zagovarja, da pri ustanovitvi bauernvereina v Malem Št. Vidu ni govoril proti veri. Isti, ki nasprotno trde, so ali idioti, „tokarji“ po našem, ali pa lumpje. Ker so podpisane zanesljivji, ne samo klerikalni, temveč tudi liberalni možje potrdili, da je g. Hornbogner seveda po svojem v Malem Št. Vidu pridigoval in govoril o veri, se imajo tudi naši fortšritlarji temu velikovškemu gospodu zahvaliti, če se jih v „Bauernzeitungi“ in „Stajercu“ ne posebno lepo zmerja. Torej, liberalci, Hornbogner vas imenuje idiote ali lumpe.

Poljanec.

Šmarjeta pri Velikovecu. Na pust, dne 3. sušca, se pri Laureju v Šmarjeti oddajajo popravljalna dela pri župnišču. Torej je vendar upanja, da se v Šmarjeti še letos cerkev in župnišče popravi.

Želinje. (Č. g. Rotterju. — Liberalci.) Odšli so od nas č. g. Rotter. Žal nam je po njih, ker so bili prijazni, dobrega srca in odkritega značaja; ven je moralo, kar jim je bilo na srcu. Ljubili smo jih, pričal je to dan slovesa. Solzilo se je oko vsakega Želinjčana, ko so nas opominjali, da moramo duhovnike spoštovati: ti so naša opora, in hudi duh dobro ve, da se bodo ovece razkropile, če bo udaril pastirja. Prosili so, da naj molimo za duhovnike v sedanjih žalostnih časih; kajti, če pojde tako naprej, bode v desetih letih v treh farah samo po en duhovnik. Da bi nam Bog poslal kmalu drugega, tako vnetega duhovnika! — Pri tej priložnosti se moramo pa vendar vprašati, zakaj da se pri nas duhovni pastirji vedno menjavajo? Krajevne razmere ne morejo biti vzrok, ker imamo lep kraj in zdrav zrak. Zdi se, da moramo iskati mačka pri tistih ljudeh, ki so se precej nasrkali liberalnega in nemškutarskega, pa tudi že socialdemokratskega duha. Dve fari imamo in štiri cerkve, kjer se služba božja vedno menjava, in tri šole, za to težko breme pa samo enega duhovnika (včasih še pol enega zraven), a še ta se ne spoštuje, kot bi se spodobilo. Seveda naša slavna občina ne sme zaostajati v protiverski gonji; radi tega je določila za uradni čas novoustanovljene hranilnice nedeljo predpoldan, ne zmeneč se za verno ljudstvo in službo božjo. Pričakujemo spremembe!

Vogrče. (Naše izobraževalno društvo) je bilo ustanovljeno zadnje nedeljo in je že tudi začelo svoje delovanje. Zanimanje, katero se je kazalo na nedeljskem shodu, nam jamči, da ne bode začelo tako kmalu počivati. Govorila sta o namenu društva gg. Hornbök in Erat. Hvala njima za njun trud, besede so padle na dobra tla. Lahko bode tudi društvu delovanje, ko šteje že danes nad 400 knjig v svoji knjižnici. Polovica teh so Mohorjeve, druga pa so najboljše knjige slovenskega slovstva, kot na pr. „Kres“, Janežičev „Glasnik“, nekaj „Slovanov“, 8 prvih letnikov „Dom in sveta“ in druge. Da se bode ta knjižnica tudi rabila, nam je porok zavednost Vogrčanov. 363 duš šteje župnija, pa ima letos 75 Mohorjanov, 22 „Mir“-ov in še nekaj drugih listov. Na dan ustanovnega shoda je pristopilo društvu že nad 80 udov. V takšnem kraju se pač ni treba bati uspevanja društva. Delajmo zanj po svojih močeh; združimo se in ostanimo edini, kakor smo bili do zdaj brez — nemčurja. Bodi to poleg izobrazbe in zabave velik namen novega društva.

Podkraj pri Libučah. (Nesreča.) Dne 19. t. m. se je pri voznji drv ponesrečil hlapec grofa Turna, po imenu Tomaž Sjušt. Spodrsnilo mu je na strmi in ledeni poti tako, da je prišel pod konje in sani, kjer ga je grozno razmesarilo; bil je na mestu mrtev. Star je bil okrog 40 let. Prepeljali so ga nato v Pliberk, kjer mu je oskrbništvu tamošnjega grofovega posestva oskrbelo na svoje stroške lep pogreb. Bog nas varuj nagle in neprevideane smrti!

Iz Št. Petra na Vašinjah. (Zborovanje.) V nedeljo 23. febr. t. l. se je vršil mesečni shod našega izobraž. društva v župnišču. Zanimanje za društvo vedno raste, kajti vsak shod, ki ga društvo priredi, je bolj obiskan, dasi je bil že prvi prav dobro obiskovan. Naše ljudstvo kaže, da hrepeni

po izobrazbi. Zborovalna soba je bila premajhna, pri vsem tem, da so zborovalci morali stati, in da je bilo precej mož, ki so pristop k društvu po zastopniku naznanili, zadržanih po neki kupčiji. Pred vsem nas je veselilo, da smo videli tudi nekatere politične nasprotnike med nami, dasi-ravno je bil shod v župnišča. Če pomislimo, da se nasprotniki navadno izogibajo župnišča kot vrag križa, moramo biti teh mož, ki želijo resnico izvedeti, naj pride od katerekoli strani, med nami le veseli. Kdor išče resnico odkritosrčno, jo tudi najde. Govoril je najprej domači župnik o zemljiškem dolgu, kateri je kmetu škodljiv in ob enem nespameten. Gosp. kanonik Dobrovc je razložil društvena pravila in govoril o pomenu društev; g. župnik Volavčnik iz Rude je razlagal narodne dolžnosti. Dasi je zborovanje trajalo nad tri ure, so zborovalci ves čas z velikim zanimanjem stoji poslušali govore, kar najlepše dokazuje, kako čutijo v sebi potrebo po izobrazbi. Vsem, ki že željno povprašujejo, kdaj se otvori društvena knjižnica, se naznanja, da jim ne bo treba več dolgo čakati. Pričakovati je, da bo društvo, ki je brez prigovarjanja na prošnjo naših mož in mladeničev popolno iz ljudstva zrastlo, za naš kraj veliko dobrega sadu obrodilo.

Libeliče. Tukajšnji shod je vrlo uspel. Poročilo gosp. poslanca Grafenauerja o njegovem delovanju v parlamentu in o delovanju državnega zbora sploh, zlasti pa kmetijskih poslancev, so ljudje z velikim zanimanjem poslušali. Urednik „Mira“ je razkrinkal socialne demokrate, ki razširjajo po lepakih in shodih neresnice o delovanju krščanskih poslancev. Č. g. Rozman se je v toplih besedah zahvalil g. Grafenauerju za marljivo delovanje v državnem zboru, kar so zborovalci z navdušenimi živio-klici odobraval. Več kmetov je izrazilo poslancu svoje želje, ki je obljubil, da se bo zavzel zanje.

Dobrlavas. (Visok obisk.) Prevzvišeni g. knez in škof, dr. Jožef Kahn, so na Matijevo v spremstvu kancelarja, mil. g. Jan. Vidovica, in stolnega župnika, mil. g. Martina Kovača, obiskali našega gospoda prošta, M. Randla. Srčno so se veselili, ker so mil. g. prošt že precej okrevali, da morejo že za silo hoditi.

Škocijan. Veselica, ki jo je priredilo naše bralno društvo, dne 23. svečana t. l., je prav dobro uspela. Igralci in igralke so pri obeh igrah nastopali jako izvrstno in samozavestno. Vmes so nas kratkočasili pevci s petjem narodnih pesmi, in le prehitro nam je potekel čas za odhod.

Narodna mladenka.

Iz Št. Vida v Podjuni. (Telegrafična postaja.) Dolgo pričakovano telegrafično postajo na železnični postaji Rikarjavas smo končno se dobili. Poslovati bo začela 15. sušca.

Prevalje. (Društven shod.) V nedeljo, dne 16. t. m., je imelo naše delavsko društvo svoj mesečni shod. Spored je bil vseskozi zanimiv. Bila sta dva govora in ena deklamacija. Prvi govornik, č. g. kapelan J. Sekol, je govoril zelo poučno o narodnosti. Drugi govornik je poročal o umoru portugiskega kralja in njegovih vzrokih, kakor tudi o drugih važnejših dogodkih zadnjih dni. Gosp. Abraham je pa nastopil z deklamacijo dveh pesmi o nemškutarjenju. Eno je zložil sam. Vsa čast mu zato! Zborovalcev pa je bilo ta čas bore malo. Pač pust gospoduje zdaj. O ti pust, ti čas presneti!! Slovenci, pa pridite drugokrat v tem lepšem številu!

Prevalje. Smrtna kosa v zadnjem času pri nas hudo razsaja. Še ni dolgo, odkar smo pokopali vrlo šenovčevo mater na Sagraji; bili so dobra, prijazna žena in izkušena gospodinja. Naj jim bo zemlja lahka! — Čudno žalostno je posebno to, da so v kratkem času umrle kar tri gospodinje zaporedoma na porodu. Gospa Kotnikova Nanika v Lešah, gospa Brančurnikova v Dobu in gospa Steharnikova v Kotu. N. v m. p.

Črna. (Uprizoritev „Rokovnjačev“.) Sicer je naša prijazna ves daleč od železnice skrita med visokimi skalnatimi gorami, toda priljubi se takoj vsakemu, ki jo le nekoliko spozna. Tukaj prebivajo čvrsti, trdni ljudje, vdani veri in svoji domovini. Zato smo tudi z veseljem pozdravili radostno novico, da nas obišče vrlo izobraževalno društvo iz Globasnice, ki uprizori tukaj znamenito ljudsko igro „Rokovnjači“. Kakor hitro se je po „Miru“ in po velikih lepakih raznesla ta vest, se je povsod opazilo veliko zanimanje za to igro. Radovednost in zanimanje, veselo pričakovanje in ponos si opazal na obrazih vseh, ki so se pogovarjali o rokovnjačih. In res, kar smo pričakovali, to smo tudi v polni meri dobili. Kar smo upali, to ste nam nudili zadnjo soboto in nedeljo. Črez dvajset vrlih udov izobraževalnega društva v Globasnici se je pripeljalo v soboto popoldne v Črno. Sprejem ni kazal sijajne zunanosti, pač pa splošno veselje in odkritosrčno zadovoljnost. Kmalu smo se čutili kakor stari dobri znanci in zvesti prijatelji.

V zgornjih prostorih Kulčeve gostilne smo v soboto zvečer in v nedeljo popoldne z velikim zanimanjem gledali spretne igralce in igralke na velikem odru. Ne, to niso navadni vaški diletantje, ampak res izurjeni igralci. Vsi so se ugloabili v svoje vloge in tako izvrstno proizvajali vsak svojo nalogo, da smo se res morali čuditi. Vsa čast tako marljivim igralcem, ki so se s svojo vztrajnostjo povzpeli do tako dovršene popolnosti, da bi lahko nastopili na večjih odrih, kakor na pr. v Rokodelskem domu v Celovcu. Izgovor vseh je bil dovolj pravičen in razločen, petje prav lepo. Posebno prijetni pevski glas Polonice je vse očaral. Odkritosrčna pohvala in priznanje velja vsem igralcem skupaj in vsakemu posebej brez izjeme. Najbolj priljubil se je občinstvu Blaž Mozol. Boljše sploh ne bi bil mogel igrati, kakor je. Poleg Blaža so še vsi s ploskanjem svojo posebno in po pravici zaslužno pohvalo izražali Polonici, Nandetu, črevljarju Bojcu, gospé Poljakovi in njenemu sinu Štefanu. Ko so po končani igri gledalci zapuščali prostore, ni bilo opaziti niti enega, ki bi kazal kako nevoljo ali nezadovoljnost ali kaj grajal. Ko so se povpraševali, kdo je temu ali onemu najbolj ugajal, slišal se je navadno odgovor: „Vsi so jo izvrstno pogodili.“ Med gledalci je bilo največ vaščanov iz Črne. Od nekaterih hiš so šli vsi v soboto in drugi v nedeljo. Res vsa čast tako vrlim in zavednim vaščanom! Precej udeležencev je bilo tudi iz okolice. S svojim obiskom so nas razveselili gostje iz Možice, Koprivne in Javorja, da, celo iz Prevalj, Guštanja in Bistrice pri Smihelu. Gotovo bi bila udeležba še dosti boljša, ako bi si bili izbrali za igro ugodnejši čas, ne ravno predpust, ko ima denar posebno polzek rep, da že ob začetku meseca smukne iz rok. V nedeljo zvečer po igri so nastopili še izborni pevci in pevke izmed igralcev. Do polnoči so donele po Kruljčevih prostorih razne slovenske pesmi tako ubrano in lepo, da smo se res jezili nad uro, katere kazalec nas je kar prehitro opozoril na čas ločitve. Težko smo se ločili od vas, vrli Globaščani. Bili ste nam dragi in ljubi gostje. Izrekamo vam srčno hvaležnost za ves vaš trud in vašo požrtvovalnost! Niste se bali dolge in slabe poti, a vedite, da niste prišli zastoj. Vaš tukajšen nastop je vzbudil v marsikaterem srcu navdušenost in čut za kaj lepega in vzvišenega. Želimo, da nas skoraj zopet obiščete, saj smo si pri slovesu rekli „na svidenje!“ In res se govori po Črni, da se že tiskajo lepaki za novo igro „Lurška pastirica“, ki jo pri nas uprizorijo vaša dekleta. Največ zaslug, da so „Rokovnjači“ prišli tudi v Črni na oder, si je pridobil č. g. Ivan Hojnik, župnik iz Koprivne. Žrtvoval je čas in denar, ni se bal nobenega truda in napora. Istotako je naš domači g. župnik Karol Kirchmayer mnogo prispeval in se trudil ter igralce povabil v svoje župnišče. Prenočišča za igralce so iz prijaznosti pripravile gostilne Drofelnik, Geršak, Rešar in Tine. Vsem srčna zahvala. Bog plačaj! Črnjani, le vrlo naprej! Ne smemo zaostati za drugimi. Topli žarki pomladanskega solnca bodo kmalu začeli tajiti zimski led, naj bi ogreli tudi naša srca k novemu življenju!

Borovlje. „Štajercu.“ Neštetokrat sem te že poslal nazaj, odkoder si prišel, pa se mi še vedno vsiljuje. Pozivljvam te torej po pravem slovenskem koroškem listu: Ostan, kjer se kotiš, jaz te ne sprejem več, če prideš v zlato!

Janez Sparovec, delavec.

Št. Jakob v Rožu. (Pogreb g. Šimena Janežiča.) V četrtek ob 4. uri popoldne smo spremili k zadnjemu počitku ob ogromni udeležbi ljudstva od blizu in daleč, g. Šimena Janežiča, ki so ga pripeljali iz Celovca. Mešani zbor mu je zapel dve prelepi nagrobnici. Kondukt so vodili ob asistenci č. g. dekana Ogrisa, župnikov č. g. Šusterja, Gabrona, Druneckya in domačega g. kaplana, č. g. župnik Ražun. Krsto so nosili udje tukajšnje požarne brambe, katere dolgoletni ud je rajni bil. Marsikatero oko se je zasolžilo, ko smo položili v grob truplo moža, ki je ves čas svojega življenja ostal zvest sin katoliške cerkve in matere Slovenije, ki je vsako leto rad prihitel v svoj rojstni kraj, ki ga je tako iz srca ljubil. Počivaj mirno, blagi g. Šimen, v domači zemlji, in svetila ti večna luč!

Št. Jakob v Rožu. („Štajerc“ in naša posojilnica.) Glede zopetne laži „Štajerca“, da je razvidno iz zemljiške knjige v Rožeku, da je naša posojilnica bivšemu županu Kobentarju ob času, ko se je izpoznal nered — glejte lisjake: v prejšnji številki je „Štajerc“ pisal o kraji, o nepoštenem človeku, sedaj pa piše samo še o neredu — pri občinski blagajni, dovolila posojila za 20.000 kron, sporočam, da šentjakobska posojilnica Kobentarju ni dovolila posojila za 20.000 kron in da tudi v zemljiški knjigi v Rožeku ni in ne more biti takšno posojilo vknjiženo. „Štajerc“ je stikal po zem-

ljiški knjigi v Rožeku; „Štajerc“ tedaj ve, kaj je tam zapisano, vključ temu laže ter poroča o rečeh, katerih v zemljiški knjigi ni. Ali ni to vrhunec nesramnosti?

Glede varnosti vlog pri naši posojilnici še pripomnim, da zanje ni prav nobene nevarnosti, četudi bi bilo vse res, kar lažejo „Štajerc“ in nemški listi. Recimo, da bi posojilnica res dovolila posojilo za 20.000 kron — kar pa je zlagano, — in recimo, da bi te 20.000 kron res ne bili zavarovani, — kar pa zopet ni res, kajti Kobentarjevo premoženje je vredno najmanj 70.000 K, — bi teh 20.000 K ne plačali vlagatelji s svojimi vlogami in tudi ne deležniki s svojim poroštvom, ampak posojilnica s svojim rezervnim fondom, ki znaša 30.000 kron!

Matej Ražun,

načelnik šentjakobske posojilnice.

Vrba. (Bratci med seboj.) Že večkrat sem imel priliko, opazovati šentjakobske nemškutarje, kako bratovsko da se imajo in kako složno da nastopajo proti prireditvam naših zborovanj in veselic v „Narodnem domu“ ali začasa volitev; če jih tedaj opazuješ, si moraš misliti, da med njimi res ni razlike, kajti vsi skupaj, rekel bi, zajemajo iz ene in iste skleda. Da pa ta ljubezen nima vselej iste temperature, sem se prepričal pred par dnevi tukaj pri Möslacherju, kjer so imeli „Nemci“ neko sejo, menda radi c. kr. deželne kmetijske družbe, katere sta se udeležila gospoda očka Krebic in Karol Šuster. Slučajno sem stopil v gostilno na glažek piva in ni mi žal. Pri sosedni mizi opazim nekega šentjakobskega občana, kateri precej slovi po nemškurski modrosti. Gor in dol po pivnici pa so mogočno korakali gospod Krebic. Pričakoval sem, da se bosta ta dva politična brata pri prvem pogledu objela. (Omenjeni možakar ni bil pri seji. Ne vem, ali bi bil rad zraven, ali je pa prišel tja le slučajno.) Toda varal sem se; gosp. očka onega brata niti videti niso hoteli, kar ga je seveda precej gredo. A najbrž si je mislil: gospod me gotovo ne vidijo, sicer bi že govorili z menoj. Nazadnje mu vendar zmanjka potrpežljivosti, ter v ponižnem tonu začne: „Herr Obrlerer, terf i zubring'n?“ Potem jih ponižno vpraša, kaj je gospode tja prineslo, na kar dobi samo kratek odgovor, in gospod so zopet odkorakali. Glej, glej, sem si mislil: Za te gospode je kmet pač kmet, čeravno je strasten nemškutar in ga takele gospodje nočejo spoznati za svojega, če ni ravno kakšna volitev pred durmi. S kmetom se družijo nemški gospodje tedaj in tam, kadar in kjer ga potrebujejo. Meni se je smilil oni kmet, ki je sicer mož na svojem mestu, a v narodnem oziru ima desko pred očmi. Oh, koroški nemškutar, kedaj se ti bo zasvetilo v glavi!

Strajavas. (Nagla smrt.) Jožef Anawender, p. d. Derčej v Strajavasi, je gnal 22. t. m. popoldan konja h kovaču na Vrata, da bi ga podkoval. Ko se je sklonil, da bi konju privzdignil nogo, mu je naenkrat postalo slabo in je na mestu izdihnil; zadela ga je kap. Šel je od ve-sele družbe v smrt.

Gorje v Zilski dolini. (Skrb občinskih očetov za nas.) Pa naj reče kdo, da strajški občinski očetje ne skrbijo za nas!! — Leta 1903 je povodenj napravila tukaj veliko škodo. Med prizadetimi so bile tudi gorjanska, dreveljska in draška sosesčina, katerim je povodenj zasula pota. Škoda se je cenila po komisiji in trdno smo upali in pričakovali, da dobijo omenjene sosesčine podporo iz državnega podpornega zaklada. Toda razen gorjanske sosesčine (in še ta le za popravo vodo-voda, katerega pa ne rabijo vsi posestniki), niste dobili ostali dve niti vinarja, pač pa — narobe svet — občina kot taka za popravo „poškodovanih mostov in potov“ 300 K. Komu bi ne vzkipela pravična jeza ob taki razdelitvi državnih podpor?! Kje so tisti občinski mostovi in pota? Pri nas ve vsak otrok, da, vrabci že zvr-golijo po strehah, da pota in mostove popravljajo sosesčine same in da se za to pobirajo 10% doklade. Na katerih občinskih potih in mostovih se je tedaj cenila škoda? Hočemo pojasniti! Še več, vprašamo občinsko predstojništvo (če bo le hotelo slovensko razumeti), za kaj se je porabilo tistih tristo kron? Ali nam more povedati, kateri mostovi in poti so se s tem denarjem popravili? Terjamo, da se nam ta zadeva pojasni! C. kr. okrajnega glavarja v Beljaku pa prosimo, da nam pomaga pri poizvedbi tistih 300 kron.

Torba za nasprotnike.

„Štince“ so privleklo iz predala, kjer hranjujejo svojo veliko nemško-narodno „modrost“, pod zaglavjem „Razpis nagrade“ par neslanosti o Grafenauerju in poročajo, da je nemškonacionalna družba nekje v celovski okolici razpisala nagrado 20 K za tistega, ki bo poslal najboljši

odgovor na vprašanje: „Zaradi kakih zaslug je bil „hecslovene“ Grafenauer od vlade za odlikovanje predlagan?“ Salamensko se „giftajo“ nekateri gospodje poslanci nemškonalnega mišljenja, da je bil naš vrli Grafenauer od samega cesarja odlikovan, oni sami pa prav nič, niti s kako pohvalo! Uh, to mora boleti! Tudi „Štajerc“ je zaraditega kar iz sebe. Seveda je malo sitno, če se naprej in naprej napada moža, ki ga potem sam cesar odlikuje. Gosp. Grafenauer je prejel že prej enkrat od samega vojnega ministra zaradi domoljubnega delovanja toplo pohvalo. „Giftni kroti“ in „potrtim štimcem“ pa moramo že povedati, da iz nič ni nič, tudi visoko odlikovanje z zlatim zaslužnim križcem s krono ne pride na prsi nikdar iz nič, zlasti ne na prsi slovenskega politika, ampak si ga je res treba zaslužiti. Da pa nekaterim ljudem nemškonalnega mišljenja ne gre kaj takega v butico, pa prav dobro razumemo. „Štajerca“ in „štimce“ pa opomnimo, da je tako pisarjenje indirektno žaljenje presvetlega vladarja.

Poglavje za delavce.

Kaj vse se izve o socialnih demokratih.

Pri celovškem okrajnem sodišču se je vršila 18. t. m. tožba zaradi razžaljenja časti med voditeljema socialne demokracije Mahrerjem in Sachanom in prostim socialistom Lovrencem Gross. Obravnava je razkrila zelo zanimive stvari. Zadeva pa je ta: 16. januarja t. l. je prišel Lovrenc Gross v gostilno „Peterhof“ v Št. Petru pri Celovcu, kjer je našel večje število delavcev. Začel je z njimi pogovor o stranki socialnih demokratov in njenem razmerju do delavcev. Postali so precej glasni. Gross, ki je napadal strankino vodstvo socialnih demokratov, je hotel pokazati, kako ravnajo socialnodemokratični vodje z delavci, in je trdil, da je sedanji soc. dem. sodrug Sachan, ki je pripadal prej prosti socialistični stranki, poneveril 9 goldinarjev strankinega premoženja. Tajnika strokovnega društva, Mahrerja, je imenoval „znanega figamoža“, ker je pri stavkanju v Šlepejevi pivovarni l. 1906 prodal in izdal delavstvo za 2000 kron. To je povedal Gross Mahrerju že enkrat na kardinalnem trgu, pa se ta tačas ni opravičil. Sodruga Sachan in Mahrer sta tožila Grossa zaradi razžaljenja časti. Pri prvi obravnavi je izjavil Gross, da glede Mahrerja ni menil njegove osebe, ampak stranko, vendar pa vzdržuje oboje in je pripravljen nastopiti dokaz resnice, če se mu to dopusti, v kar je sodnik tudi privolil. Zategadelj se je obravnava preložila. Pri drugi obravnavi je pričal Jurij Ehrlich potrdil, da je Gross zgorajšnje trditve o Sachanu izrekel. Glede Mahrerja je izjavil, da je menil Gross stranko, ne pa Mahrerja samega. Temu nasproti ste trdili priči M. Krasnik in J. Denk, da je dolžil Gross izdajstva delavcev Mahrerja. Priča J. Kulle pove, da je bil Sachan l. 1908 pri plesnem venču neodvisne delavske stranke v Celovcu blagajnik in kot tak ni oddal 9 goldinarjev čistega dobička, kar je potrdil tudi pričal Karol Fritz. Sodruga Sachan se zagovarja, da o tem nič ne ve, potem da je izročil denar nekemu nepoznanemu, potem zopet, da ga je dal nekemu Avgustu Weissu, čeravno bi ga bil moral izročiti le Kulleju kot društvenemu blagajniku. Potem pride na vrsto Mahrerjeva zadeva. Priča Jurij Ettl ne ve nič posebnega. Tudi on je slišal, da je Mahrerjeva ljubica, neka Socher, rekla, da je prejela stranka od Šlepejeve pivovarne 2000 K. Priča Julij Pordovski in Oton Strukl, uradnika Šlepejeve pivovarne, izpovedata, da sta se pogajala, ko je stavka trajala že skoro 3 mesece (od 28. apr. do 20. jul. 1906), 20. julija z Riesejem, Sachanom, Mahrerjem in Poleinerjem, pri čemur je Mahrer zahteval od tvrdke 2000 K, baje za strankine stroške med štrajkom (?), in da se organizacija pri pivovarni pripozna in se zopet sprejmejo prejšnji delavci. Tvrdka je v to privolila in je izročila stranki drugi dan 2000 K. Nato ste se stavka in bojkot piva ustavila. Delavci tedaj niso dosegli uspeha, ki bi bil vreden, da se omeni. Šele v l. 1907 se jim je plača zvišala in delavni čas skrajšal. Ker sodnik ne spozna v ravnanju Mahrerjevimi izdajstva delavstva, se smatra dokaz resnice ne popolnoma uspelim in se toženec obsoja na mesec dni zapora. — Ne bomo si glave ubijali s tem, kam je povandralo 2000 lepih kronic z lepim naslovom „Nadomestilo za stroške stavke“. Poglavito za nas je dejstvo, da se je sodnijskim potom dokazalo, da si je dalo socialdemokratično strankino vodstvo izplačati 2000 K za to, da se je s štrajkom prenehalo, da pa pri tem delavci niso imeli gmotnega dobička, ki bi bil vreden, da se omeni.

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

Gospodarske stvari.

Licenciranje takih plemenskih bikov, ki se spuščajo k tujim kravam za plačo ali brezplačno, se bo vršilo letos v sledečih krajih in sledečem času: (Nadaljevanje.)

IV. Svinec v:

1. Št. Lipšu 3. aprila, ob 9. uri predpoldne.
2. Mostiču 3. aprila, ob 1/2 11. uri predpoldne.

V. Podklošter v:

1. Rekarjivasi (Razinger 24. aprila, ob 1/2 8. uri zjutraj.
2. Žilici (Šumi) 24. aprila, ob 2. uri popoldne.
3. Čajni (sejmišče) 25. aprila, ob 9. uri dopoldne, (zaeno za Rute, občino Plajberk v beljaškem okraju).
4. Drevljah (Hebajn) 25. aprila, ob 2. uri popoldne.

VI. Rožek v:

1. Kostanjah (Glančnik) 17. aprila, ob 3. uri popoldne.
2. Št. Jakobu (Župan) 18. aprila, ob 9. uri dopoldne.
3. Rožeku (Bernold) 18. aprila, ob 11. uri dopoldne.
4. Vrbi ob Vrbskem jezeru (Möslacher) 18. aprila, ob 3. uri popoldne.

VII. Trbiž v:

1. Ukvah (Ehrlich) 8. aprila, ob 1/2 10. uri zjutraj.
2. Naborjetu (Vedam) 8. aprila, ob 1/2 10. uri predpoldne.
3. Pontablju (živinski trg) 8. aprila, ob 1/2 3. uri popoldne.
4. Žabnicah (Kraner) 9. aprila, ob 8. uri zjutraj.
5. Trbižu (cerkveni trg) 9. aprila, ob 1/2 10. uri predpoldne.

VIII. Beljak v:

1. Vernbergu (Šiler) 27. aprila, ob 1. uri popoldne.
2. Beljaku (sejmišče) 28. aprila, ob 1. uri popoldne.
3. Blačah (na vasi) 28. aprila, ob 1/2 9. uri dopoldne.

Društveno gibanje.

Sodaliteta ima svoj mesečni shod 5. sušca v Kosarnski ulici 30.

Občni zbor „Slov. kršč.-soc. Zveze za Koroško“ je sklenil dne 21. jan. t. l., da naj se vrše pri mesečnih zborovanjih v vseh društvih Zveze o sledečih snovih govori: 1. Katoliško časopisje, 2. razširjanje časopisja, 3. narodni radikalizem, 4. napake našega šolskega zistema, 5. je katoliška vera tudi za naše čase pripravna? 6. leto 1848 in l. 1907, 7. pomen volitev, 8. stanovska organizacija, 9. združeno vprašanje, 10. delokrog občinskih uradov, 11. socialne naloge občine, 12. pregled političnega položaja (na vsakem shodu).

Št. Jakob v Rožu. Na pustno nedeljo, dne 1. marca, ob 3. uri popoldne bo v „Narodnem domu“ igra „Dan sprave“. Vstopnina k igri samo 40 vinarjev. Po igri (ob 1/2 6. uri) sledi zborovanje izobraževalnega društva. Kot govornik nas počasti č. g. Smodej. Petja ne bo manjkalo. K zborovanju je seveda prost vstop. Vse prijatelje od blizu in daleč vljudno vabimo ta dan v Št. Jakob!

Slov. kat. izobraževalno društvo „Zila“ ponovi dne 3. marca, t. j. na pust, ob 7. uri zvečer pri Rihtiku v Zahomcu igro: „Pravica se je izkazala“ proti vstopnini 30 vinarjev za osebo. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Kdor ni bil v Draščah, naj ne zamudi te priložnosti! Upamo in pričakujemo, da bodo prihiteli tudi stari znanci. Na svidenje pri Rihtiku! Odbor.

Slov. kršč. društvo „Domovina“ v Gradcu priredi v soboto dne 29. svečana predpustno plesno veselico v dvorani Sandwirt (Griesgasse). Igra veteranska godba grofa Gleispach. Obleka prosta. Začetek ob 8. uri zvečer in traja do 4. ure zjutraj. Vstopnina v predkupu 60 vin., pri blagajni 80 vinarjev. K obilni udeležbi vabimo vljudno odbor.

Vstopnice se dobe v predkupu v društvenih prostorih, Stigergasse 2, I.

Cerkvena poročila.

Resigniral je na župnijo Ukve v Kanalski dolini č. g. Valentin Matevžič in je nastavljen kot provizor v Ovejivasi. Ukve oskrbuje kot soprovizor č. g. Franc Holec, župnik v Naborjetu.

Kaj je novega po svetu.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je dobila za razpečani narodni kolek v letu 1907 4957 K 23 v. Do sedaj je nesel narodni kolek to leto največ. Skrbeti moramo, da 1908 prekoravimo svoto 5000 K, katera se je tudi v proračunu vstavila. Na delo, da ne bomo nazadovali.

Deželnozborske volitve na Kranjskem.

Izid volitev v kmetskih skupinah dne 21. februarja,

1. Sodna okraja Ljubljana-Vrhnika. Dr. Šusteršič 2399 glasov, Povše 2486 glasov, Petrič 127 glasov, Čobal 93 glasov.

2. Sodna okraja Kamnik-Brdo. Dr. Krek 1710 glasov.

3. Sodni okraji Kranj, Tržič in Škofja Loka. Demšar 1835 glasov, Zabret 1809 glasov.

4. Sodna okraja Radovljica in Kranjska Gora. Pogačnik 1032 glasov.

5. Sodni okraji Postojna, Logatec, Senožeče. Ilirska Bistrica, Cirknica. Dr. Žitnik 2267 glasov, Drobnič 2209 glasov, Čuček 800 glasov, Martinčič 784 glasov.

6. Sodna okraja Vipava in Idrija. Lavrenčič 1061 glasov, Premerstein 454 glasov.

7. Sodni okraji Novo Mesto, Kostanjevica in Krško. Dular 1510 glasov.

8. Sodni okraji Trebnje, Zatičina, Žužemberk, Mokronog, Litija in Radče. Košak 3132 glasov, Dr. Lampe 3070 glasov, Mandelj 3008 glasov, Prijatelj 190, Pehani 188, Tomič 175, Slanc 171, Weinberger 97, Čobal 95, Mlinar 71, Firm 62.

9. Sodni okraji Kočevje-Ribnica, Velike Lašče. Jaklič 1489 glasov, Bartol 1414 glasov, Merhar 525 glasov, Rus 392 glasov.

10. Sodna okraja Črnomelj in Metlika. Šuklje 924 glasov, Mazelle 696 glasov.

Zmagali so torej vsi kandidati „Slovenske Ljudske Stranke“, vseh skupaj 16, z ogromnimi večinami, le dr. Šuklje je prodril v sodnem okraju Črnomelj-Metlika samo z večino 228 glasov. V mestni deželnozborski skupini se bodo vršile volitve 28. t. m.

Slovinci — v Lurd!

Letos je preteklo petdeset let, odkar se je prikazala v Lurdu Devica Marija ubožni pastirici Bernardki. Iz vseh krajev sveta romajo letos katoličani v Lurd, da slovesno obhajajo petdesetletnico te slavne božje poti. Slovinci, priredimo letos samostojno romanje, prvo narodno romanje v Lurd! Komur pripuščajajo okoliščine, naj ne zamudi lepe priložnosti. Ne vemo, kdaj bo zopet mogoča prireditev narodnega romanja v Lurd. Torej kvišku! Pojdimo do svoje Matere v Lurd!

1. Kdaj pojdemo? Odrinemo v ponedeljek 11. maja; vrnemo se v soboto 23. maja. Romanje se bo torej vršilo v Marijinem mesecu. Trajalo bo 13 dni. V Lurdu bomo 4 dni.

2. Kje pojdemo? Po ti-le črti: Ljubljana — Beljak — Franzensfeste — Inomost — Einsiedeln — Luzern — Bern — Genf — Lyon — Avignon — Cette — Toulouse — Tarbes — Lourdes (Lurd). — Nazaj večinomoma po isti črti. Samo iz Lyona napravimo (v severozahodni smeri) skok v Paray-le-Monial (Parelemonial); in skozi Švico gremo nazaj deloma po drugi progji preko Freiburga in Züricha.

Poleg Lurda bomo obiskali še tri velike božje poti: Einsiedeln v Švici, Fourvier (Furvie) pri Lyonu in Paray-le-Monial, kjer se je razodelo Jezusovo Srce. Na vsaki se bomo pomudili po en dan in ondi opravili svojo požnost.

Nekateri bi morda želeli, da gremo nazaj po čisto drugi poti kakor tja. A tega ni treba, ker se itak ne moremo peljati vedno podnevi. Tako potovanje bi bilo namreč mnogo daljše in dražje. Skrbelo pa se bo kolikor mogoče, da kjer se peljemo enkrat ponoči, tam drugič podnevi, da se kolikor moč vse vidi.

3. Kdo bo vodil romanje? Tehnično vodstvo ima v rokah g. Štefan Bolla z Dunaja, ki je spremljal romarje v Lurd že devetkrat, ima torej dovolj izkušnje in ga vsi njegovi udeležniki hvalijo, kako izvrstno vse uredi in izpelje.

4. Koliko bo stalo? I. razred 520 K, II. raz. 400 K, III. raz. 250 K.

V tej svoti je obseženo vse: vlak in vsa preskrba in postrežba na potu: hrana (od Inomosta dalje do Inomosta nazaj), prenočišče, vozovi za romarje in njih prtljago itd.

a) V vagonih bodo:

potniki I. raz. po 4 v enem kupeju, II. raz. po 6 in III. raz. po 8.

b) Vozovi bodo pripravljani na kolodvorih za romarje in njih prtljago posebej. V manjših krajih (Einsiedeln in Paray), kjer daljava ni velika in vozov ni lahko dobiti, bodo romarji sami šli peš s kolodvora v mesto,

vozovi za prtljago bodo pa preskrbljeni tudi tam.

- c) Prenočevalo se bo v hotelih, in sicer: potniki I. raz. imajo vsak svojo sobo, potniki II. raz. sta dva v eni sobi, potniki III. raz. so 3—5 v eni sobi z ravno toliko posteljami.
- d) Hrana bo zadostna in dobra. Ravna se po razredih. Ker ima torej II. razred ne samo to prednost, da se v vagonu mečje sedi, ampak tudi mnogo drugih prednosti, zlasti za prenočevanje, bodisi v vagonu, bodi v hotelu, zato se vsem, ki lahko utrpe, priporoča II. razred.

5. Za poseben vlak je treba vsaj 250 oseb. — Tudi pri 200 osehah se napravi še poseben vlak, vendar je treba v tem slučaju potnikom I. razreda doplačati 20 K, II. raz. 15 K, III. raz. 10 K, kar ni veliko z ozirom na ugodnosti posebnega vlaka. — Ako bi število ne doseglo 200 oseb, ne bo treba nič doplačevati, a dobiti bi se bilo mogoče posebnega vlaka, marveč voziti bi se bilo treba z navadnimi vlaki, toda v posebnih vozovih. — Upamo, da nas bo dovolj za poseben vlak brez kakega doplačevanja.

6. Obstal bo vlak na teh-le postajah: Ljubljana, državni kolodvor (v Šiški) — Škofja Loka — Kranj — Lesce — Jesenice — Področica — Beljak. Na enem teh kolodvorov bo treba vstopiti.

7. Potniki bodo razdeljeni na skupine.

Vsaka skupina bo imela svojega vodnika.

8. Dobil bo vsak potnik v roke:

- a) knjižico, v kateri bodo skupne molitve in pesmi, popis celega pota, navodila za vedenje in ravnanje romarjev, natančni vozni red, imenik vseh romarjev, in potnikova legitimacija;
- b) mal zemljevid celega pota;
- c) številko svoje prtljage;
- d) romarski znak: svetinjo lurške Marije s trobojnim trakom.

9. Poseben zdravnik bo spremljal romarski vlak — za slučaj potrebe, če bi se komu kaj primerilo.

10. V duhovnem oziru bo vse kar najboljše oskrbljeno. Na potu bomo imeli Šmarnice, ali bolje rečeno: duhovne vaje. Med vožnjo v vlaku se bo bralo, molilo in pelo. Kjer bomo stali, bosta vsak dan po dve pridigi, ki bodo tako razvrščene in urejene, da bodo merile na dušno prenovljenje. Posluževali se bomo na potu prav pridno od sv. Očeta danega priporočila o pogostnem in vsakdanjem sv. obhajilu. — Spoved se priporoča za prvič opraviti že doma, drugič pa na potu. — Čas romanja bo kar najboljše porabljen v duhovni dobiček.

11. Za petje bomo še prav posebno skrbeli. V knjižici bodo tiskane znane Marijine pesmi, katere bodo lahko vsi romarji peli. Želimo pa, da bi imeli tudi izvežbane pevce, ki bodo lahko umetno zapeli. Zato prosimo, naj vsak udeležene pri oglašju še posebej naznani, če je izvežban pevec. Gotovo se bo oglašil tudi kak gospod, ki bo petje vodil.

12. Do kdaj se je treba oglašiti? Do zadnjega (31.) sušca. Treba je namreč vsaj pet tednov naprej vse naznani železničnim upravam in hotelom. Silno pa ustrezajo oni in odboru delo močno olajšavajo, kateri se oglase prav kmalu. Nazadnje pride pri takih rečeh velika zadrega. Zato nujno prosimo: **Oglašajte se pravočasno!**

13. Kje se je treba oglašiti? Oglašite v vsa pisma, ki se tičejo romanja, pišite na naslov: Upravništvo „Slovenca“ v Ljubljani.

Kdaj in kako je treba plačati? Koj ko se kdo oglasi, se mu pošljeta dve poštno-hranilni položnici (čeka). Na eno je treba takoj z obratno pošto doposlati 10 K za pripravljene troške, ostala glavna svota (po odtegnjenih 10 kronah) se pa mora doposlati vsaj do 15. aprila. Lahko se pa tudi cela svota odšteje naenkrat, kdor namreč hoče, takoj, ko se oglasi, vse plačati.

Ako bi bil kdo pozneje iz važnih vzrokov zadržan iti na pot, se mu bo svota vrnila. Odtegnila se bo samo mala vsotica v poravnavo troškov, ki pa 20 K ne bo presešla. Odglasiti se je treba vsaj tri dni prej brzojavno ali v priporočenem pismu.

Sv. Marjeta niže Ptuj. Na tukajšnji pošti je poneverila poštna opraviteljica, Karolina Petelena roj. Farčnik, v sporazumljenju s svojim možem, Primožem Petelena, ki je opravljal službo pismonoše, večje svote denarja. Ko sta bila odstavljena, sta pobegnila.

Dva ministra — v zaslužen pokoj? Nemški krščansko-socialni listi napovedujejo padec naučnega ministra dr. Marcheta, ki ni nobeni stranki prav po volji. Kršč. socialci se jezijo nanj, ker je dobil dr. Uhde, privatni docent na graškem vseučilišču, kojega promovirajo doktorjem so graški nemškonacionalni dijaki prepričali, ukor, liberalni

dijaki pa ne. Zadovoljni pa z Marchetom tudi niso nemški liberalci sami, ker jim je premalo nacionalen; slovanskim strankam pa tudi ne leži na srcu, ker se Slovanom ni kazal ravno naklonjenega. Ministrski stolec se majo baje tudi justičnemu ministru dr. Kleinu, ki razburja Čeha, ker se morajo borovati za prvotne narodne pravice pri sodiščih.

Nemška kultura v Afriki. Če se Nemci že tu v Evropi, pred očmi vse evropske olike, upajo počenjati take krivice in krutosti (na pr. proti Poljakom, Slovencem), kaj še le v daljnji, temni Afriki. Tam imajo svoje kolonije. Kaj je kolonija? Vojna ladja pride na kako afrikanško obal. Na tisoče vojakov, do zob oboroženih, izstopi in njih poveljnik zakriči: „Vsa dežela je lastnina slavnega nemškega cesarja, in prebivalci (zamorci) njegovi podložniki.“ In če ne ubogajo, govore kanoni. Tako se delajo kolonije! In kmalu se razdele po celih širnih pokrajinah beli poveljniki, in domačini, prej na svoji zemlji svoji gospodi, ki štejejo na milijone, so naenkrat brez pravice, samo blago ali živina za delo. Vsako leto prihajajo vesti iz tistih žalostnih nemških kolonij, in lasje se nam ježe, ko slišimo, kaj vse tam uganjajo nemški guvernerji. Zamorce na pr. pretepavajo do smrti; brez preiskovanja in zaslišavanja jih zapirajo, trpinčijo z gladom, ali jih kratkomalo postrelé. In kaj se vse uganja z deklicami! — Zadnje dni pa je prišlo zopet neko poročilo iz zloglasnih nemških kolonij, ki poroča o tamošnjih delavskih razmerah, o plači itd. Nemčija se namreč rada baha, da bo kmalu prva v trgovini z bombažem. Velikanske množice bombaža izvaža vsako leto iz svojih kolonij. In velikanske svote ji baje to nese. Kako pa kaj „nese“? — Vsake marke se drži kletev, znoj in kri ubogih afrikanških zamorcev. V največji vročini, pod palicami nemških surovežev, pri jedi in pijači, ki je pri nas komaj za domačega psička, pridelujejo reževe nemškemu kapitalu bombaž, in to za pol pfeniga na dan. In še tega ne dobi vsled zloglasnega prisilnega paragrafa (Arbeitszwangs-Gesetz za pomorce). Vsaki se mora priglasiti k državnemu delu za šest mesecev. Meseč pa le pomeni perijodo 30 delavskih dni. Plačo izplačajo zadnji dan. Če kdo iz katerega si koli vzroka neha z delom pred zadnjim dnevom, ne dobi nič za dosedanje delo! Nadaljna krivica je ta, da se dnevi deževanja, bolezní, počitka, praznovanja ne vračunajo, in tako se zgodi, da preide večasih prej celo leto, preden je vseh tistih šest mesecev „dodelanih“! Če pa kdo hoče kako predplačo, pa se mora zavezati za nadaljnih dveh mesecev za „delo“. Čedne razmere! Vnebovpijoče razmere! Potemtakem lahko verjamemo, da Nemcem vest vse pripušča, in da se stoletnih gorostasnih krivic in grehov proti nam še zavedajo ne!

Vetrinj-Zakamen. (Ženitev.) Letošnji ugodni predpustni čas zvalil je v naši fari šest parov zaročencev pred oltar, da sklenejo za življenje nerazvezljivo vez sv. zakona. Ni nam možno omeniti vseh parov, omejiti se moramo na dvojico, ki si je ponedeljek 24. t. m. v zakamenski cerkvi sv. Florijana v potrjenje dosmrtné ljubezni iz zvestobe podala „prstane in pa roke“. Ženin, Štefan Klacer, posestnik p. d. Briznikarjave in Pošerlnove kmetije, že večletni cerkveni ključar, izbral si je za svoj kmetijski stan potrebno in sposobno tovarišico Nanijo Jesenko p. d. Hanželnovo na Gori. Javnosti bi ne naznanili te vesti; ženin morda naša predrznost ne boče všeč, a spoštovanje in naklonjenost, koje ženin uživa v celi fari in tudi izven fare, nas k temu opravičuje. Ženin je namreč ena tistih redkih prikazni, ki je navzlic svojem blagostanju in vkljub sovrážnemu pritisku ostal zvest Bogu in slovenskemu narodu v ponemčeni predmestni okolici. Čast takim možem! Nadejamo se, da ostaneš, dragi Štefan, ne upognivši se kakemu morebitnemu nasprotnemu vplivu tudi nadalje vselej naš! Zato ti radostnim srcem kličemo: Bog te ohrani srečnega in značajnega tudi v novem stanu nam, tebi srčno vdanim sosedom in prijateljem.

J. Š.

Listnica uredništva.

F. F. v K. Kakor vidite, se list v tem oziru reorganizira. Vendar najprej domače novice. Če enega ne zanimajo, pa sto drugih. Zastonj se pa list ne pošilja več. Agitirajte zanj, potem se bo razširil, da bo mogoče vzeti vanj več svetovnega. Domačih novic ne bomo lahko v koš metati.

Nekaterim dopisnikom. Prosimo mnogih, pa kratkih dopisov, zlasti o zadevah, ki so prav krajevnega pomena. Škoda prostora v listu. Če pa preveč strižemo je zamera. — Kdor hoče, da se njegov dopis priobči, zlasti če ni kratek, koj v prihodnji številki, naj ga pošlje takoj, ne šele v sredo ali četrtek. Gg. v tiskarni hočejo imeti že v sredo sklep lista, v četrtek pa le sprejemajo izredno kratka poročila. Stavce stavi celi teden, ne samo zadnja dva dni.

G. V. v G. Prihodnjic.

Tržne cene v Celovcu

20. svečana 1908 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)		
	od		do		K	v	
	K	v	K	v			
Pšenica	—	—	—	—	—	—	
Rž	20	66	21	33	12	38	
Ječmen	—	—	—	—	—	—	
Ajda	18	75	19	59	9	36	
Oves	17	—	17	64	6	20	
Proso	—	—	25	40	16	—	
Pšeno	—	—	—	—	—	—	
Turščica	16	66	17	24	9	80	
Repica (krompir)	—	—	5	33	2	40	
Seno, sladko	7	80	8	60	—	—	
„ kisló	6	—	7	80	—	—	
Slama	4	80	5	40	—	—	
Mleko, 1 liter	—	22	—	24	—	—	
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—	
Maslo (goveje) „ 1 kg	2	40	2	80	—	—	
Surovo maslo (putar), 1 „	2	40	3	20	—	—	
Slanina (špeh), povoj, 1 „	1	80	1	90	—	—	
„ „ surova, 1 „	4	50	1	70	—	—	
Svinjska mast „ 1 „	1	70	1	80	—	—	
Jajca, 1 par	—	16	—	20	—	—	
Piščeta, 1 „	2	60	2	80	—	—	
Kopuni, 1 „	4	50	5	—	—	—	
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	40	3	60	—	—	
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	20	—	—	
Živina	Počrez	100 kilogramov		Prignalo	Prodalo		
	od do	žive vage	zaklana				
		v k r o n a h					
Voli, pitani	—	—	74	—	—	6	2
„ za vožnjo	340	410	68	—	—	21	9
Junci	—	200	—	—	—	2	1
Krave	166	410	—	—	—	62	28
Telice	—	40	—	—	—	1	—
Svinje, pitane	—	—	—	116	120	51	44
Praseta, plemena	16	40	—	—	—	176	94

Sanatogen

Od več kot 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno priznan kot najuspešnejše krepilno in oživljajoče sredstvo.

Krepi telo.
Jači živce.

Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošure zastonj in poštne prosto po **Bauer in dr.**, Berlin SW 48. Glavno zastopstvo: **C. Brady**, Dunaj, I., Fleischmarkt 1.

Izjava.

Z ozirom na neresnična poročila nemških listov izjavljam kot tačasni predsednik „Šent-Jakobske posojilnice v Rožu“, da imenovana posojilnica ni pokrila nobenega primanjkljaja občinske blagajne in da izven onih par sto kron, katere je od vsakoletnega čistega dobička dovolil letni občni zbor — za zgradbo „Narodne šole v Št. Jakobu“ ali sploh v prid iste šole, ni ne dala in tudi ne posodila prav nobenega vinarja. Izjavljam tudi, da lahko pride posojilnico pregledovat katerakoli opravičena oblast; ne strašim se nobene revizije, ker posojilnica posluje vestno in previdno.

Matej Ražun,

župnik in načelnik St. Jakobске posojilnice v Rožu.

PROF. PAWLOW

pripozna

na podlagi najnatančnejše poizvedbe, da je zdraví tek najboljši oživljavec izločevalnih želočnih živec. Za pospeševanje teka, okrepitev želočca in za olajšanje želočnih bolečin se odlikujejo najbolj prave **Bradyjeve želočne kapljice**. One pospešujejo prebavljanje in jedičnost, odstranijo truplu škodljivo napenjanje, preobilno napravo kisline, zaprtje, želočne bolečine in druga oviranja prebavljanja.

Kapljice se dobivajo v lekarnah. **C. Brady, lekarnar, Dunaj, I.**, Fleischmarkt 1/385, razpošilja 6 steklenic po K 5.—, 3 dvojnate steklenice pa po K 4-80 poštne prosto.

e. Brady

Loterijske številke 22. februarja 1908.

Gradec 10 81 46 25 82
Dunaj 45 15 14 36 85

Vabilo

k

rednemu občnemu zboru Hranilnice in posojilnice za Št. Janž in okolico,

ki se bode vršil prvo postno nedeljo, t. j. 8. sušca 1908, ob 4. uri popoldne v gostilni pri Činkovcu v Št. Janžu.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju hranilnice in posojilnice v pretečenem letu in odobrenje računskega zaključka za l. 1907.
2. Čitanje revizijskega poročila „Zadružne Zveze“ ter ukrepi vsled istega.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi vljudno **načelstvo.**

Hranilnica in posojilnica Podravlje ima svoj

redni občni zbor

v nedeljo, dne 8. sušca 1908, ob 3. uri popoldne v posojilnični pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju hranilnice in posojilnice za l. 1906. in odobrenje letnega računa.
2. Čitanje revizijskega poročila „Zadružne Zveze“ ter ukrepi vsled istega.
3. Volitev odbora ter računskih pregledovalcev.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi se vabijo vsi združniki. **Načelstvo.**

Opomba. Ako bi se ob določeni uri ne sešlo zadostno število združnikov, se vrši pol ure pozneje občni zbor pri vsakem številu združnikov.

Vabilo

k

rednemu občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice v Zilski Bistrici, registrirane zadrage z neomejeno zavezo, ki se bode vršil v nedeljo dne 8. marca 1908, ob 3. uri popoldne, pri Nežmanu v Zilski Bistrici.

Dnevni red:

1. Čitanje revizijskega poročila „Zadružne zveze“ ter ukrepi vsled istega.
2. Potrjenje letnega računa za l. 1907.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
5. Slučajnosti.

Vse združnike prijazno vabi k udeležbi **načelstvo.**

Opomba. Ako bi ob določeni uri ne bil zastopan deseti del vplačanih glavnih deležev, se bo po § 35 pravil eno uro pozneje brezpogojno sklepalo.

Največja trgovina te stroke:

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, zmerom najnovjše.

Največja zaloga tudi za prodajanje **na debelo** za trgovce še vedno po starih cenah, četudi se je blago podražilo. Za ženine in neveste zmerom **najnovjše blago.** Cene brez konkurence.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine, Celovec, vogel Kramerjeve ulice in Novi trg.

Zahvala.

Za vse izjave in znamenja sočutja, ki sem jih prejel povodom smrti in pogreba mojega preljubljenega brata, gospoda

Simona Janežič,

c. in kr. nadporočnika v p.,

kakor tudi za mnogobrojne, krasne vence in za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku se vsem ljubim prijateljem in dragim znancem, zlasti pa prečastiti p. t. duhovščini, slavnemu odboru Družbe sv. Mohorja, slavnemu c. in kr. častniškemu zboru in slavnemu I. kor. veteranskemu društvu v svojem in vseh drugih sorodnikov imenu najprisrčneje zahvaljujem.

Celovec, 22. svečana 1908.

Dr. Valentin Janežič,

c. in kr. nadštadni zdravnik v p.

Kupujte národní kolek!

Prostovoljna sodna dražba posestva.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Celovcu, oddelek IV., se na prošnjo lastnikov Neže Glančnik, zastopane po dr. Adolfu Martinek; Frica Kribic, zastopane po dr. Ferdinandu Müller; Reze Thaler rojene Kribic in Marije Kribic, zastopanih po dr. Jankotu Brejc, prostovoljno proda Kranjčevu posestvo v Vabnjivasi, vl. št. 53, kat. občine Slov. Šmihel s solastnino do 45/437 deležev občinske celote „Kraj Vabnjavas“, vl. št. 73, kat. občine Slov. Šmihel na javni dražbi.

Izklicna cena znaša 15.000 K.

Pritikline se ne nahaja.

Dražba se vrši dne 5. marca 1908 predpoldne ob 10. uri pri spodaj označeni sodnji sobe št. 85.

Ponudbe se pod izklicno ceno ne sprejemajo. Na posestvu zavarovanim upnikom se njihove zastavne pravice pridržavajo ne glede na prodajno ceno.

Dražbeni pogoji, zemljiško knjižni izpisek in cenilni zapisnik se morejo pregledati pri tej sodnji sobe št. 87.

Od dražbenega izkupila se mora 1250 K tekom 24 ur izplačati na roke dr. Jankota Brejc, ostali znesek položiti pa v petih mesecih pri sodnji v gotovini.

C. kr. okrajno sodišče v Celovcu, oddelek IV., dne 31. januarja 1908.

Kuess.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je Thierry-jev balsam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena: 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaskom K 5.—

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem se tako starih ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinami vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavlja na:

Lekarnar **A. Thierry** v Pregradi pri Rogoški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franco. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

OVES

(„Willkomm“).

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 60 kil za eno oralo. — Podpisano oskrbnitvo pošilja 25 kil za 9 K, 60 kil za 17 K, 100 kil za 32 K z vrečo vred. Vzorce po 5 kil s pošto franco proti 3 K 20 vin. predplačila.

Oskrbništvo graščine Golič
pri Konjicah (Gonobitz), Štajersko.

Na prodaj

je zaradi prevzetja drugega posla po nizki ceni, z ugodnim plačilnim pogojem,

lepo posestvo

z dobro ohranjenim poslopjem ob cesti proti Trgu, oddaljeno 1½ ure od Celovca. Več se izve pri posestniku **Juriju Oberrauner p. d. Rupnik** v Dolah (Ponfeld) pri Celovcu.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Janez Vovk, pekovski mojster v Celovcu

na starem trgu št. 13,

priporoča slavnemu občinstvu svojo lepo urejeno pekarno, vedno svež kruh in sveže drože ter ogrsko moko raznih števil.

Nizke cene. — Točna postrežba.

Izvrstno domače pristno in naravno

goriško vino,

belo liter od 48 vin. in črno od 40 vin. naprej, priporoča

Peter Birsa,

viniski trgovec, Gorica.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Sest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.